

ВИРУСОЛОГИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ ПРИ ШИЗОФРЕНИЯ

(Предварително съобщение)

Л. Иванова, В. Гърдевска, А. Панайотова

Вирусната теория за произхода на шизофренията има кратка история и почива на сравнително малък брой проучвания. Тук принадлежат изследванията на *М. А. Морозов* (4, 5) и *В. М. Морозов* (3), установяващи вирусологични телца в ликвор (30%) и особено в носния секрет (76%) на болни от шизофрения, както и възможност за култивиране в кокоши ембриони на тези „типични за вирусите аргентофилни образувания“ (5). *Г. И. Мар* и *А. М. Свядош* (2) повторили изследванията на Морозови и също установили вирусоподобни телца в ликвора на шизофренно болни (в 50%), но заедно с това, макар и по-рядко (24,6%), такива са установени и при болни от други психични заболявания. Инокулацията на кокоши ембриони с ликвор и по-нататъшното им пасиране не са довели до поражения на зародиша. *P. D. Mastrogiovanni* и *Cr. Scarlato* (9, 10) са провели последователно инокулации на кокоши ембриони с ликвор от шизофренно болни и са установили повишена леталност (70%) при първично въвеждане, която на 7-ия пасаж достига до 88%. В центрофугата на алантоисната течност след 7-ия пасаж са били открити с електронен микроскоп вирусоподобни телца. Такива са установени и в хомогенат на очните ябълки на бели мишки, инокуирани с алантоисна течност от кокоши ембриони, в която предварително е въведен шизофреничен ликвор. Освен това същите автори са успели да култивират откритите вирусоподобни телца на тъкани култури от маймунски бъбреци. Цитопатогенен ефект от пасиране на серум и ликвор на болни от шизофрения върху клетъчни култури и кокоши ембриони отбелязват също *Р. И. Рапопорт* и *М. Е. Вартанян* (6), *Г. Узунов* и *Г. Митов* (7).

Целта на настоящата работа е да изследва по-комплексно (с по-разнообразни материали и върху повече култури) биологичния ефект от евентуалния носител на възможния вирус. За целта бяха подбрани 79 болни от периодична и междинна форма на заболяването с бурно начало и остро протичане. Като материал на изследването служеше смив от гърлото, серум и фецес от болните, култивирани върху клетки HELA и NEP, човешки ембрионални бъбреци и фибробласти. Първичен цитотоксичен ефект в активния стадий на психозата е отбелязан при 43% от болните (в 40% от проведените изследвания при всички болни). Приблизително в половината от случаите този ефект е максимално изразен (дегенеративни промени и последващо загиване на всички клетки), а в останалите — засягане до 50% на клетките от тъканната култура. Заслужава отбелязване, че най-изразен ефект е получен при работа с култури NEP и ЧЕБ.

При всички болни беше извършен опит за последователно пасиране (до 6-ия пасаж). Нарастващ цитопатогенен ефект е установен при 33% от болните, като при повечето той се изчерпва след 2-ия или 3-ия пасаж. Цитопатогенният ефект при тия пасажи е отбелязан в 37% от реакциите, докато при 4-ия и последващите пасажи такъв е намерен в 7% от изследванията. При 5 от случаите с увеличаващ се цитопатогенен ефект след 5-ия пасаж беше извършена вирусонеутрализираща реакция със серум от същия болен, взет в реконвалесценция. Всички проби дадоха отрицателен резултат, т. е. неутрализиращ ефект не беше наблюдаван.

Извършена бе типизация на 5 от материалите, дали цитопатогенен ефект по метода на Н. А. Зейтленок (1) с типовоспецифични серуми от групата адено и част от групата ЕСНО. На два от материалите се доказаха вирусите тип ЕСНО₂ и ЕСНО₆, а при един — адено вирус. Типизирането на останалите два вируса продължава.

Сравняването на резултатите от изследванията с различните материали показва, че фекалиите и серумът дават в по-висок процент първичен токсичен ефект. В същото време обаче нарастващ цитопатогенен ефект е установен предимно при култивиране на смив от гърлото на болните.

Що се касае до различията между отделните форми на заболяването, те не са съществени. По-голяма разлика се установява между стадията на заболяването (активен и неактивен): в периода на подобрене на психозата и в реконвалесценция положителните резултати намаляват.

От горните изследвания може да се направи изводът, че първичен цитотоксичен ефект върху тъканни култури притежават освен изследваните досега от други автори телесни течности на болни от шизофрения още и смивът от гърлото и фекалиите на болните. Увеличаващият се цитопатогенен ефект при последователно пасиране е добре изразен и се установява преди всичко по отношение на смива. Тези данни хармонират с резултатите от друга наша работа (съвместно с Вл. Иванов и П. Панайотов — 8), установяваща с помощта на АВБ-реакция наличие на антиген в гърлото на болните.

КНИГОПИС

1. Зейтленок, Н. А. Краткий курс практической вирусологии, 1954, 69—72.
2. Мар, Г. И., А. М. Свядош. *Ж. им. С. С. Корсакова* (Москва), 1957, 9, 1098.
3. Морозов, В. М. *Ж. им. С. С. Корсакова* (Москва), 1954, 9, 732.
4. Морозов, М. А. *Ж. им. С. С. Корсакова* (Москва), 1954, 9, 735.
5. Морозов, М. А. *Ж. им. С. С. Корсакова* (Москва), 1958, 7, 90.
6. Рапопорт, Р. И., М. Е. Вартамян. *Труды IV всесоюз. съезда невропатол и психиатров*, М., 1965, 3, 379.
7. Узунов, Г., Г. Митов. Научни трудове на ВМИ — София.
8. Ivanov, V. I., P. Panaiotov, L. Ivanova, A. Panaiotova, V. Gurdevska. *Huitième semaine médicale Balkanique*, Athènes, 1966, 44.
9. Mastrogiovanni, P. D., G. Scarlato. *Acta Neurol.* (Napoli), 1956, 11, 454.
10. Scarlato, G., P. D. Mastrogiovanni. *Acta neurol.* (Napoli), 1956, 11, 587.

ВИРУСОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ПРИ ШИЗОФРЕНИИ

Предварительное сообщение

*Л. Иванова, В. Гырдевска, А. Панайотова***РЕЗЮМЕ**

Исследовано 79 больных периодической и промежуточной формами шизофрении с бурным началом и острым течением. Исследование проведено на смыве и испражнениях больных, культивированных на клетках HELA, HEP и ЧЕБ. Первичный цитотоксический эффект в активной стадии установлен у 43% больных. Нарастающий цитопатогенный эффект установлен у 33% больных, причем у большинства из них он исчерпывается после 2-го и 3-его пассажа. Изолированы два вируса группы ECHO (тип 2 и 6) и один группы адено.

VIRUSOLOGICAL STUDIES IN SCHIZOPHRENIA**PRELIMINARY REPORT***L. Ivanova, V. Gardevska***SUMMARY**

A series comprising 79 patients, affected with periodic and intermediate form of schizophrenia with rough onset and acute course, is subjected to investigation. The study is performed on wash of and feces of patients, cultivated over cells HELA, HEP and CEB. Primary cytotoxic effect in the active stage is recorded in 43% of the cases. Augmenting cytopathogenetic effect is established in 33%, in most of them subsiding after the second and third passage. Two viruses are isolated from the group ECHO (type 2 and 6) and one — from the adeno-group.